

Sygn. akt I ACz 900/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz
Sędziowie:	SA Anna Gawelko SA Dariusz Mazurek (spraw.)

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2015 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku **Dyrektora Zakładu Karnego w R.**

z udziałem **R. C.**

przy udziale **Prokuratora Okręgowego w Rzeszowie**

o uznanie uczestnika za osobę stwarzającą zagrożenie

na skutek zażalenia uczestnika

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 19 października 2015 r., sygn. akt I Ns 25/15

p o s t a n a w i a:

o d d a l i ć zażalenie .

SSA Anna Gawelko SSA Andrzej Palacz SSA Dariusz Mazurek

UZASADNIENIE

Na wniosek Dyrektora Zakładu Karnego w R. Sąd Okręgowy w Rzeszowie prowadzi postępowanie z udziałem R. C. o uznanie uczestnika za osobą stwarzającą zagrożenie w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 22 listopada 2013 r o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzającymi zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz.U. z 2014 r pozycja 24).

W toku postępowania postanowieniem z dnia 17 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie udzielił zabezpieczenia na wniosek Dyrektora Zakładu Karnego w R. w ten sposób, że zobowiązał uczestnika R. C. do zachowania i postępowania zgodnie z regułami określonymi w podpunkcie „a” postanowienia oraz upoważnił organy policji do prowadzenia wobec uczestnika czynności operacyjno-rozpoznawczych w celu zapobieżenia popełnienia przez niego przestępstwa oraz uchylania się przez uczestnika od przestrzegania nałożonych w postanowieniu obowiązków - do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że uwzględniając wniosek o udzielenie zabezpieczenia miał na uwadze, że uczestnik w dniu 1 sierpnia 2015 r. kończy odbywanie kary wykonywanej w systemie terapeutycznym, a zebrany w sprawie materiał dostatecznie uprawdopodobnia roszczenie, t.j. że uczestnik

jest osobą stwarzającą zagrożenie w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 22 listopada 2013 r o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzającymi zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób. Dokonując takiej oceny Sąd Okręgowy wskazał na okoliczność, że u uczestnika występuje zespół zależności alkoholowej, stwierdzono u niego zaburzenia osobowości o cechach osobowości dyssocjalnej i chwiejnej emocjonalnie. Charakter i stopień zaburzeń występujących u uczestnika wskazuje, że ryzyko popełnienia przez R. C. czynów, których poprzednio się dopuścił zagrożonych karą co najmniej 10 lat pozbawienia wolności jest bardzo wielkie. Sąd Okręgowy ocenił, że wykazany został przez wnioskodawcę interes w udzieleniu zabezpieczenia. Wskazał, że celem i przedmiotem ochrony prawnej wynikającej z omawianej ustawy jest terapia

w warunkach izolacji dla sprawców którzy z powodu zaburzeń psychicznych mogą popełnić przestępstwo i umożliwieniem tym sprawcom readaptacji społecznej oraz efektywne monitorowanie sprawców na wolności, a w konsekwencji skuteczna obrona społeczeństwa przed osobami mogącymi być sprawcami przestępstw, o których mowa w ustawie. W ocenie Sądu Okręgowego brak udzielenia zabezpieczenia co do osoby uczestnika może poważnie utrudnić osiągnięcie celu postępowania określonego przez ustawę z dnia 22 listopada 2013 r o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzającymi zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób. Biorąc pod uwagę okoliczności wynikające ze zgromadzonego w sprawie materiału, zwłaszcza wniosków opinii wydanych w niniejszej sprawie przez biegłych, o wysokim stopniu prawdopodobieństwa popełnienia przez uczestnika czynu zabronionego określonego ustawą, Sąd Okręgowy ocenił, że wniosek Dyrektora Zakładu Karnego w R. o udzieleniu zabezpieczenia był uzasadniony. Jednocześnie sąd wskazał, że uwzględniono interes uczestnika, ponieważ udzielone sposób zabezpieczenia nie jest dla niego nadmiernie uciążliwy.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 17 lipca 2015 r. nie zgodził się uczestnik R. C.. Zaskarżając w całości postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie uczestnik R. C. w pierwszej kolejności zarzucił, że Sąd Okręgowy w Rzeszowie nie był właściwy do rozpoznania niniejszej sprawy oraz, że po zbadaniu z urzędu braku swojej właściwości powinien przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie. Następnie skarżący wskazał na naruszenie przepisów konwencji o przekazywaniu osób skazanych z dnia 29 marca 1983 r (Dz. U. z 1995r., nr 51 pozycja 279,280) oraz protokołu dodatkowego do konwencji sporządzonego w S. w dniu 18 grudnia 1997 r (Dz.U. z 2000 r. nr 43 pozycja 490,491) oraz naruszenie przepisów Decyzji ramowej rady Unii Europejskiej z 2002 r. nr 584 oraz z dnia 13 czerwca 2002 r w sprawie Europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób pomiędzy państwami członkowskimi (dziennik urzędowy Unii Europejskiej (...)). Uczestnik wskazując na naruszenie tych przepisów argumentował że ww. przepisy stanowiły podstawę prawną do przekazania uczestnika w dniu 4 maja 2007 r z terytorium Republiki Czeskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Uczestnik zarzucił, że wnioskodawca składając wniosek zataił dokumentację którą posiada - postanowienie Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. z dnia 14 października 2008 w sprawie sygnatura akt Sg 359/00 oraz postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnowie Wydziału XI wykonania orzeczeń karnych z dnia 2 maja 2012 r. w sprawie sygnatura II K 741/07 - XI Ko 552/12. Ponadto uczestnik zarzucił, że postanowienie z dnia 17 lipca 2015 r. nie zawiera pouczenia o obowiązkach i prawach uczestnika jako strony postępowania. Odnosząc się do treści wniosku Dyrektora Zakładu Karnego w R. o udzielenie zabezpieczenia uczestnik argumentował, że stanowi to przejaw zemsty w stosunku do uczestnika za ujawnienie przez uczestnika nieprawidłowości w działaniu funkcjonariuszy zakładu karnego w R. i przestępstw popełnionych wobec uczestnika oraz innych osadzonych w tym zakładzie karnym.

Wskazując na powyższe uchybienia uczestnik domagał się uchylenia w całości zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania sądowi właściwemu miejscowo i rzeczowo, to jest Sądowi Okręgowemu w Krakowie I Wydział Cywilny .

Rozpoznając zażalenie uczestnika R. C. Sąd Apelacyjny w R. zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Na wstępie Sąd Apelacyjny stwierdza, że okoliczności faktyczne jakie istniały w dacie wydania zaskarżonego postanowienia przez Sąd Okręgowy uległy zmianie. Uczestnik R. C. od dnia 11 sierpnia 2015r. przebywał na wolności. Od tego czasu nadzór nad zachowaniem uczestnika zgodnie z podpunktem „b” zaskarżonego postanowienia pełniły jedenastki Policji Państwowej. Według informacji przekazanej przez Komendę

Miejską Policji w K. uczestnik po opuszczeniu zakładu karnego przebywał w K.. Uczestnik nie przestrzegwał obowiązków nałożonych na niego zaskarżonym postanowieniem w podpunkcie „a”. Uczestnik nie informował właściwych jednostek Policji Państwowej o zamiarze opuszczenia wskazanego przez siebie miejsca pobytu, spożywał duże ilości alkoholu, w porach nocnych przebywał w klubach nocnych gdzie spożywał alkohol. Obecnie uczestnik po zatrzymaniu go w dniu 9 października 2015 r. przebywa w Areszcie Śledczym w K. celem odbycia karę trzech miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej przez Sąd Rejonowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 30 listopada 2007 r. w sprawie II K 741/07 za przestępstwo z art. 242 § 2 k.k. Przechodząc do rozważań nad zasadnością zarzutów skierowanych przeciwko zaskarżonemu postanowieniu i odnosząc się do kwestii właściwości miejscowej i rzeczowej Sądu Okręgowego w Rzeszowie do rozpoznania sprawy, Sąd Apelacyjny zauważa, że postępowanie w niniejszej sprawie toczy się na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. U. z dnia 7 stycznia 2014 r.). W postępowaniu sądowym toczącym się na podstawie przepisów tej ustawy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) o postępowaniu nieprocesowym ze zmianami wynikającymi z wyżej cytowanej ustawy (art. 2 ust. 3 ustawy Dz. U. z 7.01.2014r.). Właściwość rzeczowa jak i właściwości miejscowa sądu rozpoznającego tej kategorii sprawę zostały szczegółowo uregulowane w ustawie w art. 2 ust. 1 oraz art. 2 ust. 2. Czyniąc rozważania na podstawie wskazanych przepisów Sąd Apelacyjny stwierdza, że nie budzi wątpliwości, że właściwym rzeczowo do rozpoznania niniejszej sprawy jest sąd okręgowy. Postępowanie o którym mowa w rozdziale trzecim ustawy (art wt. 9 - 21 ustawy) jest postępowaniem wszczynanym na wniosek. Dyrektor zakładu karnego występuje do właściwego sądu z wnioskiem o uznanie osoby, której dotyczy wnioski, za osobę stwarzającą zagrożenie. Sądem właściwym do przyjęcia wniosku, wszczęcia postępowania i jego prowadzenia jest zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy sąd właściwy dla siedziby zakładu karnego w którym w dacie wniesienia wniosku przebywa uczestnik, odbywający karę pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym. Dlatego jako całkowicie chybione należało ocenić zarzuty uczestnika, że nie istniały podstawy w do uznania przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie swojej właściwości do rozpoznania niniejszej sprawy.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących naruszenia przepisów prawa materialnego t.j. Konwencji o przekazywaniu osób skazanych wraz z protokołem dodatkowym ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską oraz wskazanej w zażaleniu decyzji ramowej Rady Europy w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób pomiędzy państwami członkowskimi Sąd Apelacyjny stwierdza, że te zarzuty skarżącego są całkowicie nieuzasadnione, ze względu na to, że wskazywane przez uczestnika przepisy nie miały w niniejszej sprawie zastosowania. Jak już to zostało wyjaśnione przez Sąd Apelacyjny postępowanie w niniejszej sprawie toczy się na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. U. z dnia 7 stycznia 2014 r.) przy odpowiednim zastosowaniu przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) o postępowaniu nieprocesowym ze zmianami wynikającymi z cytowanej wyżej ustawy (art. 2 ust. 3 ustawy Dz. U. z 7.01.2014r.). Wskazywane przez uczestnika w zażaleniu akty prawne nie obejmują swoim przedmiotem zakresu spraw, ani zakresu postępowania objętego ustawą 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. U. z dnia 7 stycznia 2014 r.). Dlatego w okolicznościach niniejszej sprawy nie mogło dojść do naruszenia przepisów aktów prawnych na które powołał się skarżący w zażaleniu. Powołując się na zatajenie przez wnioskodawcę okoliczności dotyczących osoby uczestnika, skarżący nie wskazał w uzasadnieniu zażalenia o jakie okoliczności chodziło oraz jak zatajenie tych okoliczności wpłynęło na prawidłowość zaskarżonego postanowienia. Dlatego w ocenie Sądu Apelacyjnego uniemożliwia to merytoryczne odniesienie się do tak sformułowanego zarzutu. Sąd Apelacyjny zwraca jednak uwagę, że fakt skazania uczestnika przez Sąd Garnizonowy w L. wyrokiem z dnia 14 grudnia 2000r. w sprawie SG 359/00 został ujawniony przez wnioskodawcę już w uzasadnieniu wniosku o uznanie uczestnika za osobę stwarzającą zagrożenie.

W niniejszym postępowaniu uczestnik ma ustawowo zagwarantowane prawo do korzystania z pomocy prawnej pełnomocnika ustanowionego z urzędu (art. 12 ust. 1 i 2 ustawy). Dlatego postanowieniem z dnia 19 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie ustanowił dla uczestnika R. C. adwokata z urzędu (postanowienie karta 16), a osobę

pełnomocnika wyznaczyła Okręgowa rada Adwokacka w R. (pismo Okręgowej rady Adwokackiej w R. z dnia 26 lutego 2015 r karta 61). Wobec tego wynikający z art. 5 k.p.c. obowiązek udzielania pouczeń nie obowiązywał sądu w stosunku do uczestnika postępowania działającego przez profesjonalnego pełnomocnika. Wobec takiej oceny zarzuty skarżącego o braku pouczenia przez sąd w toku niniejszego postępowania o uprawnieniach i obowiązkach należało ocenić jako chybione. Odnosząc się do argumentacji jaką zawarł uczestnik na zakończenie uzasadnienia zażalenia, Sąd Apelacyjny zauważa, że opierała się ona na pozamerytorycznych stwierdzeniach uczestnika. Niezależnie od treści argumentów podniesionych przez skarżącego w zażaleniu Sądu Apelacyjnego ocenił, że istniały określone w art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. przesłanki uzasadniające udzielenie zabezpieczenia w zakresie w jakim wynika to z wniosku Dyrektora Zakładu Karnego w R. i treści zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie. Stanowisko Sądu Okręgowego okazało się tym bardziej uzasadnione, że jak to wynika to z okoliczności, które miały miejsce w okresie gdy uczestnik postępowania przebywał na wolności, uczestnik nie stosował się do nałożonych na niego obowiązków, pomimo stwierzonego u niego uzależnienia nadużywał alkoholu. W świetle tych okoliczności, Sąd Apelacyjny ocenił, że cel postępowania jaki wynika z ustawy, którym jest m.in. ochrona społeczeństwa przed osobami z zaburzeniami psychicznymi, co do których zachodzi wysoki stopień prawdopodobieństwa popełnienia przestępstw o których mowa w ustawie, wymaga zastosowania wobec uczestnika środków zabezpieczających poprzez zobowiązanie uczestnika do określonego zachowania się oraz utrzymaniu nadzoru jednostek Policji Państwowej nad wykonaniem zarządzenia tymczasowego. Ponieważ zabezpieczenie udzielone zostało na okres do prawomocnego zakończenia postępowania, fakt przebywania uczestnika od dnia 10 października 2015r. w areszcie śledczym w związku z zarządzeniem przez sąd wykonania w stosunku do uczestnika kary 3 miesięcy pozbawienia wolności, nie wpływa na konieczność utrzymania zabezpieczenia, celem zabezpieczenia wykonania orzeczenia w niniejszej sprawie i zapewnienia osiągnięcia celu wynikającego z ustawy.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie uczestnika postępowania jako nieuzasadnione.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

SSA Anna Gawelko SSA Andrzej Palacz SSA Dariusz Mazurek